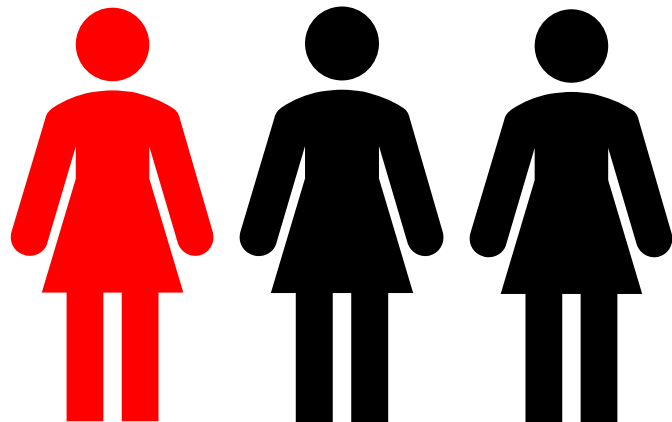

Mäns våld mot kvinnor/Våld i nära relation

Åsa Mattsson & Ebba Nordell

Samordnare våld i nära relation, Folkhälsoenheten

Mäns våld mot kvinnor - Globalt perspektiv

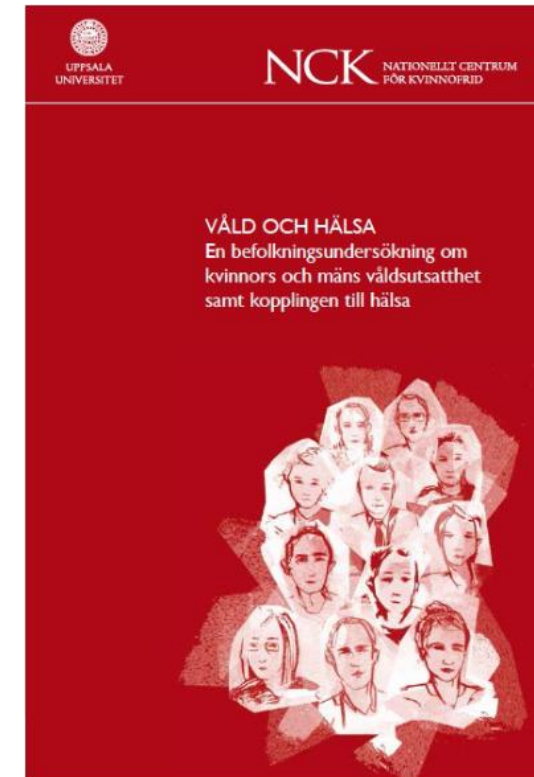
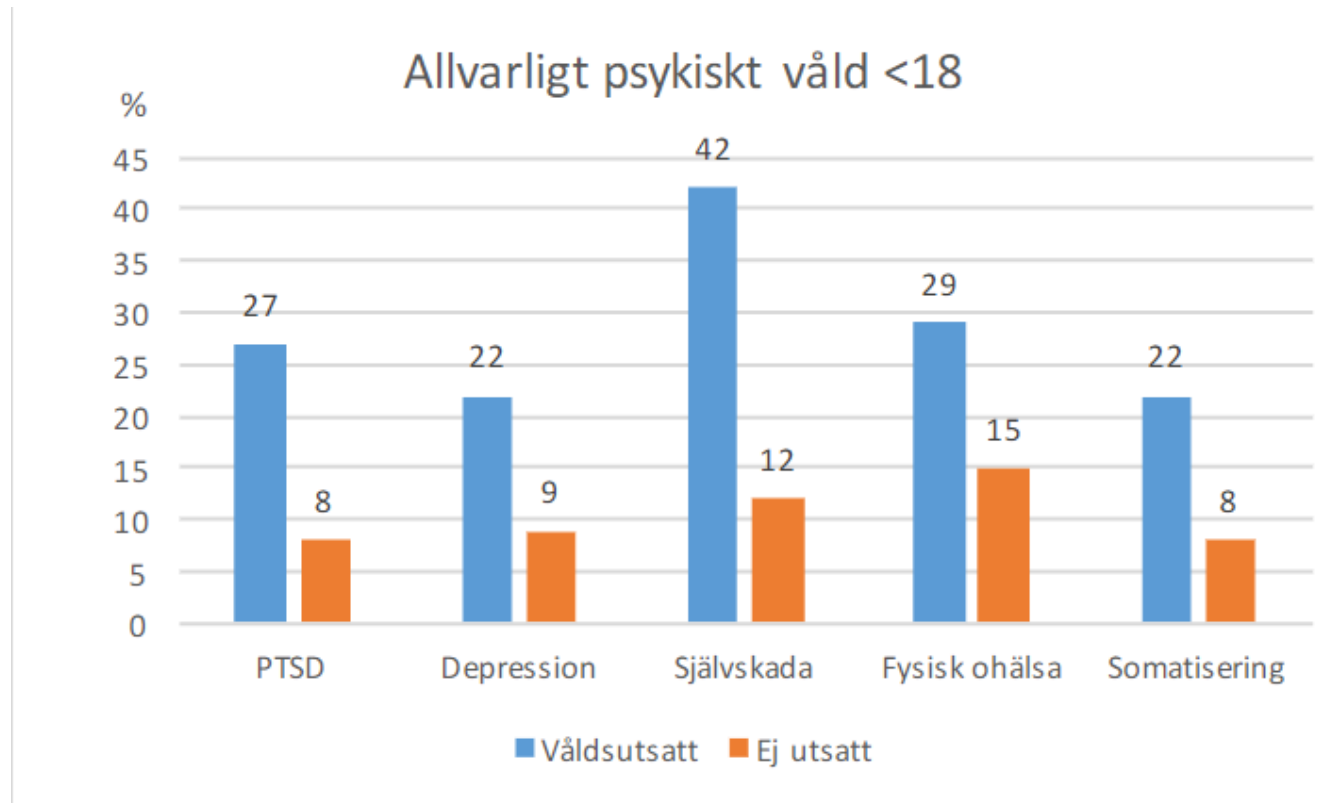

35 procent av världens kvinnor har utsatts för fysiskt eller sexuellt våld under sin livstid.

Våldet utövas främst av en man de har eller har haft en nära relation till (WHO, 2013).

Hälsokonsekvenser

VUXNA UTSATTA FÖR ALLVARLIGT PSYKISKT VÅLD INNAN 18 ÅRS ÅLDER

Långsiktiga effekter

Individer som varit offer för eller bevittnat våld som barn är överrepresenterade bland:

- Dem som hoppar av skolan i förtid
- Utvecklar psykiska problem
- Missbrukare
- Kriminella

Studier visar även att det är många gånger vanligare att män som upplevt våld i barndom är våldsamma mot kvinnor jämfört med män som inte har upplevt våld.

Jämtlands Län

Tabell 2.1 Beräknad årlig samhällskostnad¹ för Jämtlands län

Samhällskostnad per år i miljoner svenska kronor	inklusive förlorad livskvalitet	exklusive
Kostnad av våld i nära relationer mot kvinnor	250	130
Kostnad av våld i nära relationer (inkl män)	280	148
Kostnad av könsrelaterat våld mot kvinnor ²	516	212
Kostnad av könsrelaterat våld (inkl män)	592	248

Kostnader för våld i nära relationer och det könsrelaterade våldet mot kvinnor i Jämtlands län, enligt Europeiska jämställdhetsinstitutet (Åsberg, 2019).

Antal misstänkta brott januari – november 2022

BROTTSKATEGORI	Flickor 0-6 år	Flickor 7-14 år	Flickor 15-17 år	Pojkar 0-6 år	Pojkar 7-14 år	Pojkar 15-17 år	Annan 0-17 år	Antal misstänkta brott
Våldsbrott	13	19	5	15	26	1		79
Sexuella övergrepp	7	24	15		1	1		48
Annat brott	4	27	9	1	5	3		49
HRVF	1	3			1			5
Barnfridsbrott	13	23	3	20	12	1		72
SUMMA	38	96	32	36	45	6	0	253

*Annat brott;

Försök till utnyttjande av barn för sexuell posering

Grov fridskränkning

Grovt olaga integritetsintrång

Kontakt för att träffa barn i sexuellt syfte

Kränkande fotografering

Ofredande

Olaga frihetsberövande

Olaga hot

Olaga integritetsintrång

Sexuellt ofredande,

Utnyttjande av barn för sexuell handling

Utnyttjande av barn för sexuell posering

Barnets relation till misstänkt	Antal
Pappa	104
Mamma	51
Styvpappa	24
Styvmamma	3
Syskon	5
Släkting	5
Annan/Okänd	66
Antal misstänkta	258

Hälso – och sjukvårdens ansvar

- Socialstyrelsens föreskrift HSLF-FS 2022:39
- Hälsa- och sjukvården har ett tydligt ansvar när det gäller att upptäcka och identifiera våldsutsatta och ge ett adekvat medicinskt och psykosocialt omhändertagande.
- Detta ansvar tydliggörs i hälso- och sjukvårdslagens definition av ”en god vård”. För att kunna erbjuda god och adekvat vård måste hälso- och sjukvården så långt det är möjligt försöka identifiera orsaken till de symtom som patienten söker för.
- Anmälningssplikt när det gäller oro för barn som far illa

Utvecklingsmedel har möjliggjort kvalitetsutveckling av arbetet

- Region Jämtland i flera år har kunnat satsa på utbildning, framtagande av olika rutiner och material för yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården samt tandvården för att förbättra upptäckt av våldsutsatta personer och deras barn samt för patientsäker dokumentation av våldsutsatthet.
- Webbutbildningar för medarbetarna
- Region Jämtland Härjedalen samarbetar med olika myndigheter på länsnivå: Länsstyrelsen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, länets kommuner. Gör en årlig gemensam handlingsplan, anordnar gemensamma utbildningar, en årlig samverkansdag osv.
- Operativt samarbete för våldsutsatta barn. Barnahus – barn som misstänks utsatta för brott. Startade 23/9 2020
- Samarbete kring personer över 18 år utsatta för våld – Operation Norrsken. Pågick som projekt 2020-2022, nu permanentat.

Utvecklingsmedel Våld i Nära relationer

- 2016-2022 har Regionen fått ca 1 milj / år för att stärka arbetet med mäns våld mot kvinnor / våld i nära relationer. Personalresurser och utbildningsinsatser
- Upphör from i år vilket resulterar i minskade personalresurser till hösten.
- Stor efterfrågan på utbildning och stöd från verksamheterna, samt på utbildning till chefer ang arbetsgivarperspektivet.

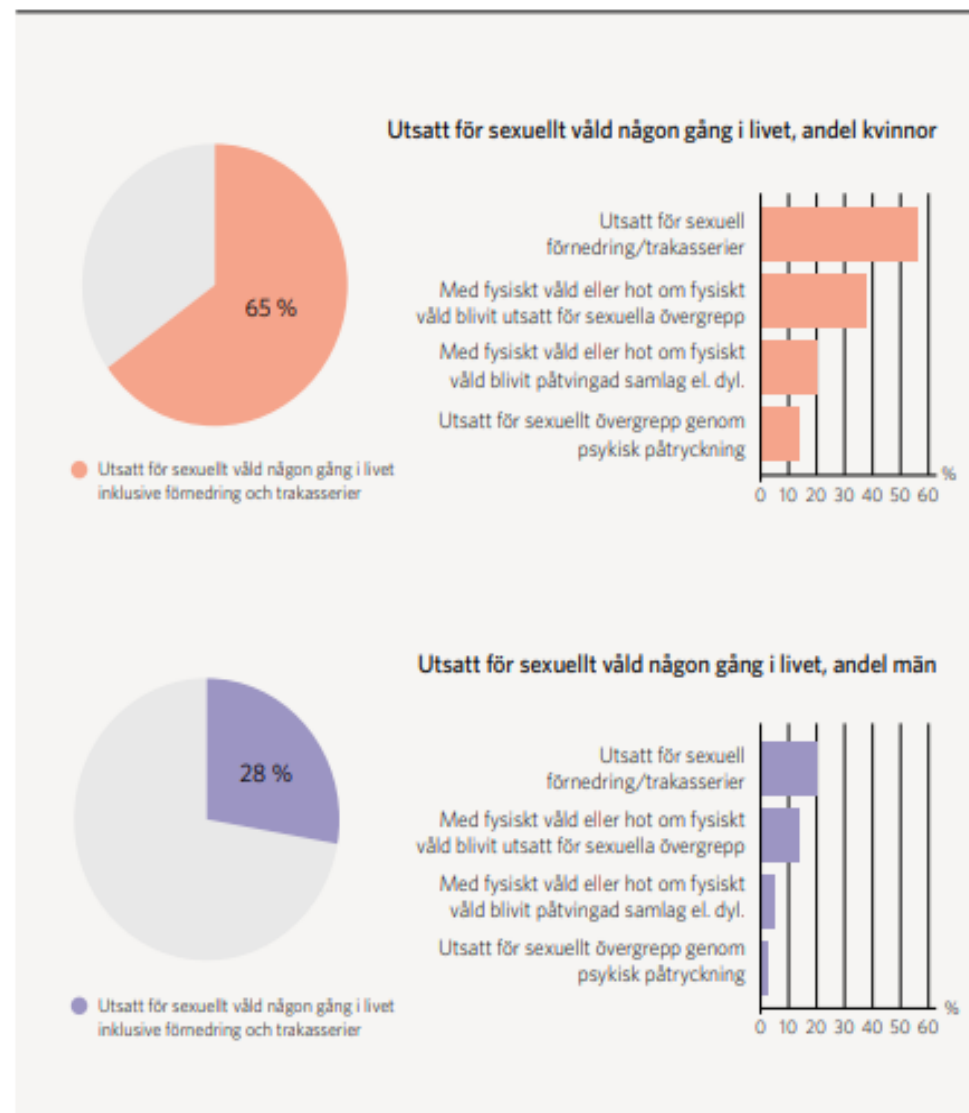
Konsekvenser av neddragning:

- Små/ inga möjligheter att informera/ utbilda HSV´s verksamheter
- Inga möjligheter att bekosta utbildningar inom området VINR för HSV´s personal

Vård för våldsutsatta

- Exempel från vårdcentral i Östersund
- 28 patienter 2022. Maj 2023 19 patienter
- Konsekvenser av att adekvat vård inte finns tillgänglig
- Sexuellt våld är ett utbrett problem i befolkningen
  - Hälso- och sjukvården har en viktig roll
- Vägar framåt - vem har ansvaret?

- Exempel:
  - Samtals- och behandlingsmottagning, Region Värmland
  - ASTA-mottagning, Region Västerbotten
  - Teamet för sexuellt våldsutsatta, Region Sörmland

FIGUR 1. Utsatthet för sexuellt våld bland kvinnor och män
Baserad på rapporten "Våld och Hälsa" (2014), Nationellt Centrum för Kvinnofrid

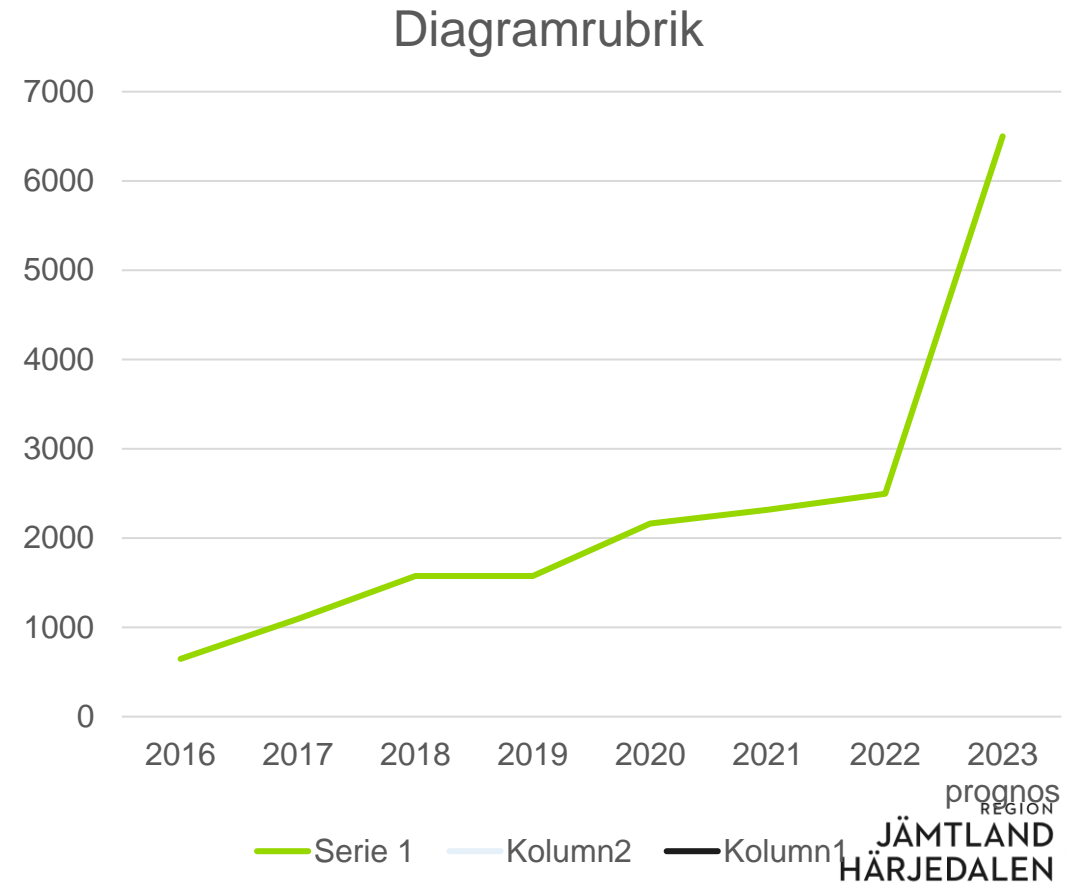

Antal patienter som fått frågor om våld dokumenterat i våldsmallen

PSYKIATRIN, BUP, MÖDRAHÄLSOVÅRD , OMRÅDE KVINNA , AKUTEN , TANDVÅRDEN OCH VID SJUKSKRIVNING SKA FRÅGOR OM VÅLD STÄLLAS.

Resultat:

- 2016: 649 patienter
- 2017: 1 095
- 2018: 1 575
- 2019: 1 577
- 2020: 2 165
- 2021: 2 318
- 2022: 2 497
- Prognos 2023: 6500

AKUTMOTTAGNINGEN

Krafttag mitten av januari

Politiskt mål: 20% tillfrågade om våldsutsatthet

UTMANINGAR

Dynamisk arbetsplats

Stor arbetsgrupp

A blurred photograph of a classroom or lecture hall. Students are seated at desks, and a teacher is visible at the front. The image is intentionally out of focus to emphasize the text overlay.

UTBILDNING - KUNSKAP

25 %